

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ ตั้งใจฟังธรรม สัจธรรม ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จะเป็นที่พึ่งอาศัยของสัตว์โลก

สัตว์โลกไม่มีที่พึ่งใดๆ ทั้งสิ้น ไม่มี แม้แต่โลกนี้เกิดมาจากความว่างเปล่า แม้แต่โลกนี้เกิด
จากกลุ่มก๊าซมันเกาะตัวกัน มีการเคลื่อนไหว มีแรงโน้มถ่วง เกิดมาเป็นโลก แม้แต่โลกก็ว่าง

ว่าความว่างๆ โลกมันก็ว่าง ว่างมาก่อน แล้วมันเกิดจากอะไร เกิดจากแรงโน้มถ่วง เกิด
จากการเคลื่อนไหวของมัน มันสะสมของมันขึ้นมากลายเป็นโลก แล้วสิ่งมีชีวิตมันเกิดขึ้นมา

สิ่งมีชีวิตมันเกิดขึ้นมา สิ่งมีชีวิตมันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก ถ้ามันมีกิเลส
ค้นหาความทะยานอยาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ปล่อยวางๆ ทุกคนรู้จักกับ
การปล่อยวางๆ การปล่อยวางๆ มันก็สมมุติว่าปล่อยวางๆ

มันคิดเองไป คิดว่าปล่อยวาง มันคิดของมันเอง แต่มันไม่มีหรอก เพราะอะไร เพราะมัน
ไม่เห็นตัวมันเอง มันจะเอาอะไรไปปล่อยวาง มันไม่รู้จัก

ถ้ามันรู้จัก ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาหรือสัตว์ชนสัตว์ สัตตะ
คือผู้ซื่อ ผู้ซื่อผู้เกี่ยว ผู้เหนียวผู้รั้ง ผู้อภัยอาวรณ์ อันนั้นนะผู้ซื่อ นั้นนะสัตตะ

แต่เป็นความคิดความรู้สึกของเรา แรงปรารถนา เวลาแรงปรารถนาขึ้นมาสู้ไฟกัน มี
ก็สู้ไฟกองหนึ่ง กูก็สู้ไฟกองหนึ่ง ต่างสู้ไฟกัน สู้ไฟกันทำความเดือดร้อนให้แก่สัตว์โลก
ให้แก่สังคม มีแต่สู้ไฟ สู้ไฟคนละกองๆ แผลแตกกัน นี่ไง เรื่องกิเลสค้นหาความทะยานอยาก
ไป

เวลาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้เสียสละ ให้เรื่อง
ของท่าน ให้เรื่องสังคม

ในบ้านเราเนะ มีแต่ชุมชนของเราที่อบอุ่น ชุมชนของเรามีน้ำใจเนะ บ้านเรา เราทิ้งบ้านเราไว้ได้เลยเนะ กลับมาบ้านเราสมบุญแบบ บ้านเราไม่มีสิ่งใดขาดตกบกพร่องเนะ แล้วบ้านใครๆ มันก็เหมือนๆ กันหมดเนะ คิดดูว่าสังคมมันจะร่มเย็นเป็นสุขขนาดไหนง นี่มันเป็นไปได้ไม่ได้ ไง ไม่ได้เพราะอะไร

“เพราะผมมีความจำเป็น”

ทุกคนมีความจำเป็นทั้งนั้นเนะ แล้วใครไม่มีความจำเป็น

คนเราเนะ เวลากินเข้าไปแล้วต้องมีการขับถ่าย เวลากินเข้าไปแล้วมีการขับถ่าย การขับถ่ายเป็นความจำเป็นใหม่ แล้วใครบ้างไม่ขับถ่าย มันขับถ่ายทุกคนเนะ เวลาการขับถ่ายขับถ่ายของเสียออกจากร่างกาย เห็นใหม่

แต่เวลาบอก อ่างความจำเป็นๆ คนอื่นไม่จำเป็น เราจำเป็นคนเดียว เรามีแต่ความจำเป็น เรามีแต่ความรีบร้อน เราต้องไปก่อน ไล่คนอื่นไว้ข้างหลัง แล้วคนอื่นมันแตกต่างจากเราตรงไหน คนอื่นมันแตกต่างจากเราตรงไหน มันไม่เห็นแตกต่างจากเราเลย

แต่ถ้าเรามีน้ำใจต่อกัน คำว่า “มีน้ำใจต่อกัน” สัตว์โลกปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ทั้งสิ้น ปรารถนาความสุข แล้วความสุขของใครละ

บ้ำห้าร้อยจำพวก ใครที่ต้องการสิ่งใด ชมรมสิ่งใดมันก็มีความสุขของมันเวลาถ้ามันสมความปรารถนา นั่นมันเป็นอามิส แล้วเราก็แสวงหากัน เพราะสิ่งนั้นมันจับต้องได้ สิ่งนั้นเป็นสถิติ คนร่ำคนรวย คนมีเงินมีทองในธนาคาร มีตัวเลขขึ้นมา แต่ไม่เห็นคนจนผู้ยิ่งใหญ่

เวลาหลวงตาของเรา หลวงตาเรามีบิหาร ๘ พระ พระตามวินัยตามกฎหมาย ไม่มีสมบัติ ไม่มี มีแต่บิหาร ๘ แล้วคนจนผู้ยิ่งใหญ่ ผู้ยิ่งใหญ่สงเคราะห์โลก ช่วยโลก ไม่มีตัวเลขในบัญชีเลย

ท่านพูดประจำ เราฟังแล้วสะท้อนใจ “ไอ้ที่เราต้องปากกัดตีนถีบอยู่เนี่ยเพราะเราไม่มี ถ้าเรามีนะ ทองเป็นกองเท่าภูเขา เราจะเอารถแทรกเตอร์ดีมีปีใส่เลย”

ท่านบอกว่า “แต่เรามันไม่มี เพราะเราไม่มี แต่เรามีน้ำใจที่ช่วยโลก” ท่านก็เลยบอก “เราคนทุกข์คนจน คนละเล็กคนละน้อย ห้าบาทสิบบาทขึ้นมา”

คำว่า “ห้าบาทสิบบาท” น้ำหยดลงหินทุกวันหินมันยังกร่อน ฝนตกที่ละหยดทีละหยาด มันก็ช่วยสังคมได้ ช่วยสังคมได้เพราะอะไร เพราะมีผู้นำที่น่าไว้วางใจ เพราะมีหลวงตาเป็นที่น่าไว้วางใจ คนที่เชื่อใจท่านวางใจท่านถึงได้ช่วยเหลือกัน

ถ้าหัวหน้ามันไม่น่าไว้วางใจ เรามีท่าอะไรไป ทะเลมันถมไม่เต็ม ถ้าบุคคลที่ไม่น่าไว้วางใจ มันจะเป็นผู้นำได้อย่างไรละ มันต้องเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ ถ้าน่าไว้วางใจขึ้นมา ท่านจะช่วยโลกด้วยสติด้วยปัญญาของท่าน เราก็ร่วมมือกับท่าน คุณดี คุณค่าของน้ำใจ ถ้ามันมีค่า มีค่าขึ้นมาอย่างนั้น

ถ้ามันมีค่าขึ้นมาอย่างนั้น เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราปากกัดตีนถีบก็เลี้ยงร่างกายของเรา แล้วสมอง คุณดี ความรู้สึกนึกคิดมันก็คิดของมัน เราเป็นคนทุกข์คนยาก เราต้องมีสมบัติพัสถาน เราต้องมีความมั่นคงของชีวิต มันคิดของมันไปนะ

ถ้าความคิดอันนั้นมันปล่อยวางของมัน ความคิดมันพอหาอยู่หากินได้ เราก็มีสติมีปัญญา เราก็มีมือมีเท้าเหมือนกัน เรามีหน้าที่การงาน เรามีอาหารของเรา ถ้ามันคิดของมันอย่างนั้นนะ ใจความตึงเครียด ใจความเครียดในหัวใจมันก็เบาบางลง ไม่ต้องวิตกกังวล ฟุ้งนี้จะกินอะไร มะรืนจะกินอะไร

พระมีแต่บาตร ฟุ้งนี้ใส่บาตรก็ได้ฉัน ฟุ้งนี้ไม่ใส่บาตรก็กินลม

เราจุดธูปมาตลอด ไปบิณฑบาตผิดเวลาเขาไม่ได้กินหรรอก วันนี้กินลม บิณฑบาตได้ลมมากก็กินลม ฟุ้งนี้มะรืนนี้ไม่มี ไม่มีอะไรสิ่งใด

ภิกษุบิณฑบาตมา สะสมอาหารไว้กินฟุ้งนี้ เป็นนิสสัยคิยาปาจิตติย ของที่สะสมไว้เป็นนิสสัยคิย พระฉันเป็นปาจิตติย ภิกษุห้ามสะสมไว้เป็นแรมคืน

แต่ทำไมเรามีคลังละ ไม่สะสม ใจโฮ! เปิดคลังหลวงพ่อก็แต่ข้าวสารทั้งนั้นเลย

ข้าวสารเอาไว้เจือจางสังคัม เวลาพระของเรา มา ผู้ที่ไปอยู่ในป่าในเขา เขามาลงอุโบสถ
ที่นี่ เวลาเขามา เขาเอารถของเขามา เขาก็บรรทุกของเขาไป เพื่อสังคัมด้วย เพื่อแจกทานด้วย นี่
เวลามีไว้ มีไว้ให้คนอื่น แต่พระเราไม่ได้

พระทำอาหารให้สุกเองไม่ได้ พระสะสมไม่ได้

สิ่งที่สะสมไม่ได้ พระไม่ได้สะสม นี่มันเป็นเรื่องของสงฆ์ เรื่องของสาธุการณะ ไม่ใช่เรื่อง
ของบุคคล

บุคคลสะสมไม่ได้ บุคคลทำไม่ได้ บุคคลเป็นอาบัติหมด แต่คณะสงฆ์ไม่มีอาบัติ ไม่มี

นี่พูดถึงเวลาธรรมเป็นสาธุการณะ นี่พูดถึงว่า ถ้าบอกว่า หลวงพ่อมีพร้อมแล้ว หลวงพ่อก็
พูดได้นะสิ คนอื่นเขาไม่มีนี่ เขาต้องแสวงหาของเขา

แสวงหาของเขามันก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาของมนุษย์ เรื่องปกติธรรมดาของสิ่งมีชีวิต
สิ่งมีชีวิตทุกชนิดต้องมีอาหาร สิ่งมีชีวิตมันต้องมีอาหารเพื่อดำรงชีพของมัน สิ่งมีชีวิต เห็นไหม

เวลาพระ เราเป็นฆราวาสเรามาบวชเป็นพระ เวลาบวชเป็นพระขึ้นมา อุปัชฌาย์ให้
บาตร บาตรนี่คืออาหาร ให้ผ้าห่ม ได้ไตรจีวรเพื่อกันยุง กันเหลือบ กันไร สิ่งที่ทำให้มาๆ ปัจจัย ๔

พอปัจจัย ๔ ขึ้นมา ถ้าปัจจัย ๔ ขึ้นมา สิ่งที่มีมันเป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเป็นความจริง
ขึ้นมา เราจะจริงหรือไม่

ความจริงขึ้นมา จริงตามธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เราไม่จริง
เราไม่จริง เราก็ไม่มีอะไรเป็นความจริงสักชิ้นหนึ่ง

ถ้าจะเป็นความจริง ความจริงขึ้นมา เราต้องทำความสงบของใจเราเข้ามาให้ได้ ถ้าทำ
ความสงบของใจเข้ามา มันจะจริงตรงนั้นนะ จริงตรงที่มันสงบเข้ามาแล้ว รสของธรรมชนะซึ่งรส
ทั้งปวง สมาธิธรรมมันมีความสุขความสงบในใจของมัน ถ้ามีความสุขความสงบในใจของมัน
เห็นไหม

มันวิตกกังวลนะ คนจะอดนอนผ่อนอาหาร เวลาผ่อนอาหารมันวิตกกังวลไปหมด เวลา
ผ่อนอาหารเขาผ่อนอาหารเพื่ออะไร ผ่อนอาหารเพื่อไม่ให้ธาตุขันธ์ทับจิตๆ เวลาเดินจงกรม นั่ง

สมาธิภาวนา นั่งสัปหงกโงกวงง สัปหงกโงกวงงเพราะอะไร เพราะกินแต่ไข่มันไข่ กินแต่ไข่มัน กินแต่อาหารที่อุดมสมบูรณ์ คุณภาพชีวิต สิ่งดีงาม แล้วก็ไปนั่งสัปหงกอยู่นั่นนะ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราจะได้สิ่งใดมา หลวงปู่หล้า หลวงตาท่านเล่าให้ฟังอยู่ที่ หนองผือ ชนชาวอีสานเขาอยู่แบบพื้นบ้าน สิ่งที่เขาใส่สิ่งใดมามันก็ถูกจริต จับป่าเข้าป่า จับป่าทิ้งหมดนะ ท่านไม่เอาๆ แล้วไปฉันอะไร ฉันข้าวเหนียวเปล่าๆ

ฉันข้าวเหนียวเปล่าๆ เพราะอะไร เพราะไปนั่งภาวนาแล้วมันไม่สัปหงกโงกวงง ละอาหารที่หยาบๆ อาหารที่เรากินกันด้วยปาก มันจะไปได้อาหารที่ละเอียด อาหารที่เป็นคุณธรรม ในหัวใจ ความสงบระงับ แต่เราคิดไม่เป็น มันจะเอาแต่หยาบๆ เอาแต่วัตถุ

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันไม่เอา เพราะมันจับต้องไม่ได้ แต่เวลามีความสุขนะ ใครทำ ความสงบของใจได้ โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ มันมหัศจรรย์ขนาดนั้นนะ แล้วมันหาที่ไหนล่ะ

เปิดตู้เอาไข่มใหม่ ตู้พระไตรปิฎกเปิดแล้วไหลลงมาใส่ตัวเราเลยหรือ จะไปเปิดตู้ที่ไหน ตู้พระไตรปิฎกก็เป็นทฤษฎีเท่านั้น เวลาครูบาอาจารย์เทศน์ เทศน์จากหัวใจของท่าน แล้วของเราล่ะ

เราไม่ทำก็ไม่ได้ เราไม่ทำก็ไม่มี เราไม่ชวนชวายก็ไม่ใช่ความจริงของเรา ถ้ามันเป็นความจริงของเรา ถ้ามันเกิดขึ้น เกิดขึ้นจากใจของเรา เกิดจากการกระทำไง ปัจจัยตัดตั้ง สันติภูมิจิโก ถ้าปัจจัยตัดตั้ง สันติภูมิจิโก ต้องทำอย่างไร

ถ้าคนไม่ทำ มันก็เหมือนแม่ปูไข่ “ลูก ต้องให้เดินตรงๆ เหมือนแม่นี่สิ” แม่ปูมันเดินนะ “เดินตรงๆ สิ” คนอื่นมันไปตีเขาหมดเลย แต่ไม่รู้ว่าตัวมันเองมันก็เดินสายไปสายมา แม่ปูนะ นั่นถ้ามันไม่เป็นนะ

ถ้าเราเป็นแม่ปู หนูเป็นปู หนูก็ต้องเดินสายอย่างนี้เป็นเรื่องธรรมดา อ้าว! คนเขาเดินอย่างนั้นนะ ใช้นี้แม่ปูจะขีดเส้นให้เขาเดินเลย มันเป็นไปได้อย่างไร มันเป็นไปได้หรือ คนภาวนาไม่เป็นมันไม่รู้หรือหอกสิ่งใดเป็นประโยชน์ไม่เป็นประโยชน์

ทางการแพทย์ฯ คุณิ ให้วัคซึนตลอดเลย ป้องกันไว้ให้สุขภาพมันแข็งแรง นุ่นก็วัคซึน คุณิ ไวร้สต่างๆ มาไม่ให้เข้าเลย ยิ่งฝุ่นมา ไอ้โฮ! คาคหน้ากากเลย เพราะอะไรละ เพราะสุขภาพเรา จะเสียหาย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพูดถึงคนเป็นๆ ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้เสียสละทาน

การเสียสละทานคือการเสียสละความเห็นแก่ตัว ถ้ามันของกูๆ มันไม่ให้ใครหรอก แล้วมันมีแต่ความเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่ตัวมันเป็นจุดเริ่มต้นของการเหยียบย่ำทำลายกัน แล้วทิวฏฐิมานะของใครที่มันรู้มันเห็นของมัน มันจะยึดว่ากูรู้กูเก่ง...อึดตาทั้งนั้นเลย

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนอนัตตา อนัตตานะ ถ้าเป็นสสารนี่ อนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจัง สรรพสิ่งในโลกไม่มีสิ่งใดคงที่ แปรสภาพตลอด แต่คำว่า “อนัตตา” ไม่มีใครรู้จักมันหรอก

การจะรู้จักมันได้ อนัตตาคืออะไร คือการเกิดขึ้น อะไรเกิด อะไรเกิด นี่ไง ถ้าจิตสงบแล้วตัวมันนะ ตัวตนนะ

สิ่งของยศถาบรรดาศักดิ์เราเข้าใจได้นะ แล้วตัวตนอยู่ไหนละ แล้วที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่ไหนละ แล้วไปทำกันอยู่ข้างนอกนุ่น มันไม่ได้ทำในหัวใจ

ถ้ามันทำในหัวใจ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนเรื่องอนัตตา อนัตตาคือความเกิดขึ้น การเกิดขึ้นนั้นทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจเราไม่สงบ นี่เป็นปุถุชนคนหนา คนหนา สันดานหยาบ ถ้าเป็นกัลยาณชน ทำสมาธิได้ง่ายขึ้น ทำสมาธิได้ดีขึ้น

กัลยาณชน ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ขึ้นมา ถ้ามันยกขึ้นสู่วิปัสสนามันเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ตัวตนของมัน ตัวของจิตที่มันเกิดสักกายทิฏฐิ ทิวฏฐิ ความเห็น ความเห็นว่าร่างกายของเรา สรรพสิ่งของเรา สมบัติของเรา มันเห็นผิดทั้งนั้นนะ

แระธาตุมันถูกของมันนะ เงินก็คือเงิน ทองก็คือทอง สรรพสิ่งมันเป็นตามความจริงของมัน คุณิ เวลาทอง คนที่เขาไม่ชอบมันก็ไม่มีค่าใช่ไหม คนที่ชอบทอง ทองก็มีค่า คนไม่ชอบอะไรมันก็ไม่มีค่า ถ้ามันชอบก็มีค่าทันที มันมีค่าตามตัวมันเองนะ

แต่ถ้าของเรา เราไม่รู้ไม่เห็นของเรา แล้วมันจะมีคุณค่าขึ้นมาได้อย่างไรละ

เวลาจิตมันสงบเข้ามาแล้ว ถ้าสงบแล้วมันยกขึ้นสู่วิปัสสนา เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง เห็นไหม ยกขึ้นสู่วิปัสสนา เกิดๆ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ไตรลักษณ์

มันไม่มีหรอก มันมีแต่ในตำรา ตำราสอนว่าไตรลักษณ์ มันก็เอามาวิตกวิจารณ์ เอามาวินิจฉัย ใครก็พูดได้ พูดไปเถอะ นกแก้วนกขุนทอง

เราเจอนะ เรียบพระพุทธาน์ดอกเตอร์ทั้งนั้นเลย เขาจะมาหาเรา เราถามเขาเลย เห็นนกแก้วนกขุนทองไหม

เห็น

เวลาเขาบ่อนกกล้วยมันนะ แม่จ๋า พูดแม่จ๋าให้กล้วยคำหนึ่ง นกขุนทองมันรู้คำว่า “แม่จ๋า” หรือมันรู้ว่าแม่จ๋าคือกล้วย

เรียนไปเถอะ เรียบนะมันเป็นปริยัติ เรียนมาเพื่อแนวทาง เขาเรียนมาเพื่อประพฤติปฏิบัติ

การเรียนนี่นะ เรียบจนจบ ๙ ประโยค ทรงจำธรรมวินัยนี้เก่ง ได้ใบประกาศนียบัตร แต่พูดโธยังไม่รู้จัก ทำจิตสงบก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ได้ เรียบจนมาแล้วไง ก็นกขุนทองไง แม่จ๋า ได้กล้วยคำหนึ่ง ไก่กล้วยนี่คือแม่จ๋า ว่าอย่างนั้นเลยนะ เพราะแม่จ๋าที่ไรก็ได้กินกล้วยทุกทีเลย

แล้วแม่จ๋า มันคืออะไร ความเป็นจริงมันคืออะไร

เรียนมาก็คือเรียนมา เรียนมาคือการทรงจำธรรมวินัยนะ แต่ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดถึงหลักการของพระพุทธศาสนา ปริยัติ ต้องมีการศึกษา การศึกษาไว้ ศึกษาไว้ให้ศาสนานี้มันยังอยู่ในวัฒนธรรมของเรา

แต่ถ้าใครประพฤติปฏิบัติเข้าไป ศึกษาไว้เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ศึกษาไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ ทรงจำธรรมวินัยไว้เพื่อการค้นคว้าหาสัจจะความจริงขึ้นมา

การทรงจำธรรมวินัยก็เป็นเรื่องหนึ่ง การประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เห็นตามความเป็นจริง นั้นก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แล้วถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมาในใจของตนแล้ว ปัจจัยที่ตั้ง สันติภูมิ

เวลาหลวงตาท่านบรรลุนิพพาน เวลาท่านกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า น้ำตานี้ ไหลพราก น้ำตาไหลพราก น้ำตาที่ชำระล้างภพชำระล้างชาติ

น้ำตาชำระภพชำระชาติไม่ใช่ น้ำตาแบบเรา ถ้ารักเขาแล้วเขาไม่รักตอบ น้ำตาไหล ใคร ทำให้เจ็บช้ำน้ำใจ น้ำตาไหล น้ำตาไหลเพราะทุกข์เพราะโศก

อันนั้นน้ำตาไหลเพราะมันสำนึก มันสะเทือนหัวใจ ชาตินี้ชาติสุดท้าย พอกันที ใจที่มัน เกิดมันตายมันอยู่ตรงนี้ พอกันที

พอมันไปจับเอาตัวหัวใจนั้น จับภวาสวะนั้น แล้วทำลายตรงนั้นหมดสิ้นไปแล้วนะ พอกันที ทั้งๆ ที่ยังมีชีวิตอยู่นะ

เวลาคนที่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากเหลือล้น มันไม่รู้จักพอกันทีหรอก มัน แสวงหาอยู่ข้างนอก มันไม่เห็นใจของมัน มันพยายามต้องการความยิ่งใหญ่ ต้องการยศถาบรรดาศักดิ์ ต้องการการยอมรับของสังคม มันแสวงหาของมัน มันวิ่งเต้นของมัน มันไม่ได้ สิ่งใดเลย

เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ทำลายหัวใจ ทำลายภวาสวะไปแล้ว พอกันที ทั้งๆ ที่ยังมีชีวิตอยู่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมอีก ๔๕ ปีมีชีวิตอยู่ กิเลสมันตาย สิ่งที่เหลือ เหลืออะไร เหลือคุณธรรม เหลือธรรมธาตุ ธาตุที่เป็นธรรม ธาตุที่เป็นธรรม ธาตุที่เป็นประโยชน์ ธาตุที่เป็นประโยชน์เพราะอะไร

โลกนี้เกิดจากความว่าง เกิดจากกลุ่มก๊าซมันเกาะตัวกัน เกิดจากความว่างจนมันเป็นสิ่ง ที่มีชีวิต ดุสิต ดูปาดงดิบสี ดงพญาเย็น ดงพญาเย็นเมื่อก่อนไม่มีใครกล้าเข้าไปหรอก เพราะเข้าไป แล้วมันตาย ออกมาไม่ได้หรอก พวกสัตว์ พวกเสือ พวกช้าง ม้ามันเต็มป่า หลงป่าตายอยู่นั้น

ดุสิต เกิดจากความว่างเปล่า แต่โลกทั้งโลกมันใหญ่ขนาดไหน ดุสิตมหาสมุทรดุสิต ดุสิตละทวีป ดุสิต เกิดจากความว่างเปล่า แล้วมันขึ้นมาวิวัฒนาการของมัน

ไฉน! แหม! เป็นความว่าง นิพพานเป็นความว่างๆ

ความว่าง ว่างอะไร เพราะมันไปยึดมั่นถือมั่นของมัน มันศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ศึกษามาเป็นปริยัติ ศึกษามาทรงจำธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เริ่มต้น เริ่มต้นจากมนุษย์

มนุษย์เกิดจากพันธกรรมของจิตๆ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย พอไม่มีต้นไม่มีปลาย เกิดมามีโอกาสได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์แล้วขึ้นมา เราได้เกิดมาในสังคมในวัฒนธรรมของชาวพุทธ

ชาวพุทธ คนที่ไม่เชื่อ เข้าขึ้นมาว่า “โอ! มีมนุษย์ห่มผ้าสีเหลืองหัวโล้นๆ ถือบาตรนะ” ถ้ามันยังไม่เชื่อนะ เข้าขึ้นมาเห็นพระบิณฑบาตไป “เออ! ที่นี้มันมีมนุษย์หัวโล้นนะ ห่มผ้าเหลืองเดินบิณฑบาต”

นี่มันได้คิด มันได้เห็นภาพ มันได้กระทบ ถ้ามันมีสติมันมีปัญหา มันจะค้นคว้า ทำไมมนุษย์ทำอย่างนั้น ทำไมคนเขาอยู่สุขสบาย มีบ้านมีเรือนทำไมไม่อยู่ ทำไมเขาไปอยู่วัดอยู่วา เป็นอารามิกชนที่ไม่มีบ้านไม่มีเรือน ไม่มีสมบัติ เขาไปอยู่ทำไม เขาไปอยู่แล้วเขามีสมบัติอะไร เขาไปอยู่เพื่อความมุ่งหมายอะไร เขาไปอยู่แล้วเขาได้ผลประโยชน์อะไร

ถ้าเรารู้สึกนึกคิด เราก็มาคิดแล้ว แล้วเราก็เป็นมนุษย์เหมือนกันนะ เออ! เราก็เดือดร้อนอยู่ที่นี่ แข่งขันกับโลก ไฉน! จะเป็นจะตายอยู่ที่นี่

ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะทุกดวงใจว่าเหว่ ทุกดวงใจ คนที่เกิดมีทุกข์ทั้งหมด ทุกข์ทั้งนั้น

ความสุข ดูความสุขการครองเรือน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าความสุขทางโลกนะ เหมือนกับวิดทะเลทั้งทะเลเลย ทะเลนี้ต้องวิดทั้งทะเลเลยนะ แล้วได้ปลาตัวหนึ่ง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านสั่งสอนไว้ ชีวิตในการครองเรือนเหมือนวิดทะเลทั้งทะเลเลย ทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำสมบุกสมบันทั้งหมดเลย แล้วเวลาจะได้ความสุขก็ปลาตัว

หนึ่ง ปลาตัวน้อยๆ นี่ชีวิตการครองเรือน ทุกข์ทั้งนั้น ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ แล้วทุกข์ดับไป นี่ เป็นสังขารขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วชีวิตเราละ

มันก็อยู่ในขอบข่ายนี้แหละ เพียงแต่เราโง่ เรานะโง่ แต่อวดฉลาด “ฉันมีความสุข ชีวิตฉัน สมบูรณ์ บ้านเรือนฉันอบอุ่น”

เวลามีคนพลัดพราก คนตายจากบ้านนั้นไป ร้องไห้จนบ้านสั่นไหว เวลาในบ้านนั้นมี ปัญหาขึ้นมา บ้านเรือนนี้สั่นไหวไปหมด โลกธาตุนั้นสั่นไหว นี่โง่ มีความสุขหรือ สุขอะไร

แต่ถ้าความจริงๆ เราก็เป็น พระก็เป็น พระก็ตาย คูสิ เผศพะพระเยอะเยอะเลย พระก็เกิด มาจากพ่อจากแม่ เกิดมาแล้วจะมาบวชเป็นพระ บวชเป็นพระแล้วมีการชวนชวายเป็นการ ประพฤติปฏิบัติ

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเห็นความเป็นจริง ถ้ากิเลสมันตายไปแล้วนะ มันไม่มีอะไร ตายหรือก มันถึงวาระของมัน

คูสิ ครูบาอาจารย์ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านลาวัณฺฐะด้วย ลาวัณฺฐะตั้งแต่วันที่กิเลส สิ้นไปแล้ว เวลากิเลสสิ้นไปแล้วเหลือชีวิตอยู่ไว้ ชีวิตเป็นแบบอย่าง ชีวิตที่สะอาดบริสุทธิ์ แล้วมี ใครมีหุมีตาเอาเป็นแบบอย่างหรือไม่ ถ้าเอาเป็นแบบอย่างขึ้นมา เขาจะชวนชวายของเขา เขา ทำของเขา เขาจะมีโอกาสทำได้แบบหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น

แล้วเวลาลาวัณฺฐะๆ โลกนี้เป็นความว่างเปล่า โลกเกิดมาจากความว่างเปล่า เกิดมาด้วย วิวัฒนาการของมัน มันถึงมีปามีเขา มีสิ่งมีชีวิต จิตนี้เกิดมาจากกิเลสต้นหาความทะยานอยาก เกิดมาจากความปรารถนาความต้องการ เวลาเกิดมาแล้ว สิ่งต่างๆ ขึ้นมา เวลามันเกิด เกิดเป็น มนุษย์ไ้ เพราะสิ่งมีชีวิตมีวิญญาณครอง แต่มนุษย์เป็นสิ่งที่มีความวิญญาณครอง วิญญาณที่เวียน วายตายเกิดในวัณฺฐะ

นี่โง่ กำเนิด ๔ โอบปาติกะ เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลาเกิด เกิดเพราะ อะไร นี่ผลของวัณฺฐะๆ พันธุกรรมของจิตเกิดจากการกระทำ เกิดจากการบ่มเพาะแต่ละภพแต่ละชาติ ภพใดชาติใด ศึกษาสิ่งใดแล้วมันตกผลึกในหัวใจ ตกผลึกในหัวใจจนเป็นสันดาน

สันดานของคนที่ดี สันดานของคนที่ไม่เห็นแก่ตัว สันดานของคนที่เป็นประโยชน์ สันดานของเขา พระโพธิสัตว์ๆ พระโพธิสัตว์เสียสละชีวิตของท่านเพื่ออุদ্มการณ์ของท่าน เพื่อความปรารถนาของท่าน ถึงที่สุดแล้วท่านมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านสิ้นกิเลสของท่านไป แล้ววางธรรมวินัยไว้ ฝากมรดกไว้กับชาวพุทธ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

อุบาสกหมายถึงผู้ที่ถือศีล ๘ ผู้ที่มีจิตใจฝักใฝ่ วางธรรมและวินัยไว้กับบริษัท ๔ เป็นมรดกตกทอด นี่เป็นพินัยกรรม แล้วถ้าบริษัท ๔ ขวนขวายค้นคว้าแสวงหา จะได้พบสัจธรรมตามความเป็นจริง เพราะมีมรดก มีแผนที่ มีเครื่องดำเนิน ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ศึกษาๆ ศึกษากันนี้แหละ ที่ได้ ๙ ประโยค ๑๐ ประโยคนี้แหละ ที่ได้คุณธรรมนี้แหละ ได้ผลประโยชน์นี้แหละ สิ่งนี้พินัยกรรม มรดกตกทอด

ธรรมและวินัยเป็นศาสดาวางไว้ แล้วผู้ที่สนใจค้นคว้าแสวงหา มีการกระทำ ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาในใจของเรา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต

ทำความเข้าใจของใจเข้ามา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทำสมาธิมันต้องรู้จักพุทธะ มันต้องรู้จักหัวใจของตน สมาธิมันว่างๆ ว่างๆ ว่างๆ ก็อากาศใส อวกาศมันก็ว่าง ไม่มีเจ้าของ ไม่มีผู้ใดถือสิทธิ์ครอบครอง

แต่ใจของเรา เราถือสิทธิ์ครอบครองนะ ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เอวัง